USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci

žalobkyně: **Komerční banka, a.s.**, IČ 45317054
sídlem Na Příkopě 33/969, 114 07 Praha 1
zastoupena advokátem Mgr. Markem Lošanem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **T. Y. H.**, narozen dne xxx
bytem xxx

o zaplacení 95.071,84 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 5. října 2021, č. j. 41 C 15/2021-98,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. o nákladech řízení mění tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 44.835,10 Kč v měsíčních splátkách po 2.000 Kč splatných vždy k 15. dni každého příslušného měsíce, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž nabude rozsudek právní moci, pod ztrátou výhody splátek, k rukám advokáta Mgr. Marka Lošana.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 3.351,70 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokáta Mgr. Marka Lošana.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému zaplatit žalobkyni v záhlaví uvedenou částku v pravidelných po sobě jdoucích měsíčních splátkách vždy po 5.000 Kč, splatných vždy k 15. dni každého příslušného měsíce, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž nabude rozsudek právní moci, a to pod ztrátou výhody splátek (výrok I.). O nákladech řízení rozhodl tak, že žalobkyni vůči žalovanému jejich náhradu nepřiznal (výrok II.).

2. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud I. stupně podle § 150 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen o. s. ř.) a žalobkyni jejich náhradu nepřiznal, neboť v řízení vyšlo najevo, žalobkyně podala dne 4. 9. 2020 proti žalovanému samostatně tři žaloby (pod sp. zn. 41 C 15/2021, sp. zn. 12 C 282/2020 a sp. zn. 25 C 216/2020) a jednu žalobu dne 8. 9. 2020 pod sp. zn. 35 C 57/2021, které se týkají dlužných pohledávek žalobkyně za žalovaným. V tomto jednání žalobkyně soud I. stupně spatřoval umělé navyšování nákladů řízení, což shledal jako důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 150 o. s. ř. a náhradu nákladů řízení žalobkyni nepřiznal.

3. Pouze proti nákladovému výroku II. podala žalobkyně včasné a přípustné odvolání, ve kterém namítala, že dispoziční zásada se v civilním sporném řízení projevuje i tím, že je na úvaze žalobce, jestli bude vést řízení pro všechny nároky, jenom jeden z nich nebo i část jednoho nároku. Pro rozhodování o náhradě nákladů řízení je základní zásada úspěchu ve věci vyjádřená v § 142 odst. 1 o. s. ř. Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 3288/07 též vyslovil, že právo na přiznání přiměřené náhrady nákladů je součástí práva na spravedlivý proces, jehož základní podmínkou je také zásada právní jistoty a předvídatelnosti soudního rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje N. W.

Žalobkyně poukazovala na skutečnost, že pohledávky v jednotlivých žalobách vznikly z odlišných titulů a že se snažila před podáním žaloby žalovaného kontaktovat, avšak ten nereagoval. Žaloby byly podány důvodně a žalobkyni by proto dle § 142 odst. 1 o. s. ř. měla být přiznána náhrada účelně vynaložených nákladů řízení, a to minimálně ve výši určené vyhláškou č. 177/1996 Sb., advokátním tarifem (dále jen AT) pro všechny uplatněné nároky dohromady. Soud I. stupně však přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení pouze v jenom řízení, v jednom řízení doposud nebylo rozhodnuto a v ostatních žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalobkyně tak byla bezdůvodně krácena na svých právech, když jí byla přiznána náhrada nákladů řízení pouze v částce 9.112,70 Kč, přitom náhrada nákladů řízení za všechny uplatněné nároky dohromady (tedy z částky 217.237,26 Kč) činí celkem 43.102,40 Kč za 3 úkony právní služby dle § 11 a § 7 AT, 3 režijní paušály dle § 13 AT a 21% DPH a soudní poplatek ve výši 8.690 Kč.
Na základě výše uvedeného navrhovala žalobkyně, aby odvolací soud změnil nákladový výrok II. tak, že žalobkyni přizná náhradu nákladů řízení v plné výši tak, jak byla vyčíslena v žalobě. Zároveň žalobkyně požadovala přiznat náhradu nákladů odvolacího řízení.

4. Žalovaný se k odvolání vyjádřil tak, že žaloba nebyla podána důvodně, neboť žalovaná částka 53.662 Kč s příslušenstvím byla součástí celkové pohledávky žalobkyně, kterou byl žalovaný ochoten spolu s dalšími třemi pohledávkami splácet v měsíčních splátkách, čímž svůj dluh uznal ještě před podáním žaloby, což potvrdil i souhlasem s Návrhem na schválení smíru, který zaslal prostřednictvím pošty, avšak zásilka se vrátila jako nevyzvednutá. Tvrzení žalobkyně, že se snažila žalovaného kontaktovat a žalovaný nereagoval, se tak nezakládá na pravdě. Za této situace měl žalovaný požadavek na náhradu nákladů řízení za rozporný s dobrými mravy.

5. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu rozhodnutí o nákladech řízení podle § 212 a § 212a odst. 1, 5, 6 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. e/ o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

6. V projednávané věci nabyl právní moci (ve výroku I.) rozsudek, kterým bylo zcela vyhověno žalobkyni. Sporná zůstala otázka náhrady nákladů řízení, která je předmětem projednávané věci.

7. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že žalovaný v průběhu řízení před soudem I. stupně nesporoval existenci žalované pohledávky. Vymezoval se toliko proti nákladům řízení, neboť vůči němu měla žalobkyně uplatňovat více pohledávek v rámci vícero řízení. Z tohoto důvodu žalovaný požadoval zaplatit dlužnou částku ve splátkách po 5.000 Kč měsíčně, když i ostatní dlužné částky mohou být stanovené formou splátkového kalendáře. Původní částka, na kterou se měl žalovaný s žalobkyní dohodnout, přitom měla činit 15.000 Kč měsíčně za celý dluh (viz podání ze dne 8. 2. 2021 na listu č. 18, zápis z jednání konaného dne 23. 4. 2021 na listu č. 47 a 49, nebo zápis z jednání konaného dne 21. 9. 2021 na listu č. 110 a násl., podání ze dne 26. 7. 2021 na listu č. 73 a ze dne 19. 8. 2021 na listu č. 81). Zejména pak na jednání soudu I. stupně konaném dne 21. 9. 2021 se žalovaný vymezoval proti nákladům řízení, jejichž náhradu by měl platit, když vůči němu žalobkyně evidovala čtyři různé pohledávky, což žalovaný chápal jako jeden případ (avšak žalobkyně jako čtyři) a byl ochoten zaplatit jedny, avšak nikoli čtvery náklady řízení. Soudkyně v této souvislosti sdělila, že úvaha soudu nemůže být libovolná, ale že zohlední, v jakém časovém sledu byly nároky uplatněny a zda žalobkyni v řízeních zastupuje stejný právní zástupce a zda se nejedná o případ generování nákladů na úkor žalovaného, když bylo možné a spravedlivé po žalobkyni požadovat, aby postupovala jinak (na listu č. 113).

8. Dle § 142 odst. 1 o. s. ř. *„účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl“*.
Dle § 150 *„jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat“*.
Dle § 14b odst. 1 AT *„v občanském soudním řízení, které bylo zahájeno návrhem podaným na ustáleném vzoru uplatněném opakovaně týmž žalobcem ve skutkově i právně obdobných věcech, v němž je předmětem řízení peněžité*

plnění a tarifní hodnota nepřevyšuje 50.000 Kč a v němž byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení, činí pro účely stanovení náhrady nákladů řízení sazba za každý úkon právní služby do podání návrhu na zahájení řízení včetně z tarifní hodnoty do 10.000 Kč 200 Kč, přes 10.000 Kč do 30.000 Kč 300 Kč, přes 30.000 Kč do 50.000 Kč 500 Kč".

9. Za situace, kdy soud žalobě zcela vyhoví, zpravidla přizná žalobci i náhradu nákladů řízení podle § 142 odst. 1 o. s. ř. Jak však již uvedl Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 4. 2018, sp. zn. I. ÚS 585/17, publikovaném ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS č. 89/2018, *„povinností soudu vyplývající z ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. je posuzovat účelnost nákladů řízení (…). Mezi případy, kdy nelze dovodit účelnost vynaložených nákladů řízení, spadá i zneužití práva na zastupování advokátem"*. K účelnosti nákladů řízení při zastoupení advokátem se též vyjádřil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. 21 Cdo 756/2014, publikovaném v Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 1/2015, kde Nejvyšší soud zaujal názor, že *„odměna za zastupování advokátem a jeho hotové výdaje jsou samy o sobě vždy náklady potřebnými k účelnému uplatňování nebo bránění práva, nejde-li o zneužití práva účastníka dát se v řízení zastupovat advokátem na úkor jiného účastníka. O takové zneužití práva by šlo tehdy, jestliže by účastník udělil advokátu plnou moc k zastupování nikoliv z toho důvodu, aby mu v řízení před soudem poskytoval právní pomoc, nýbrž proto, aby v souvislosti s tímto zastoupením vznikly náklady, které mu bude s ohledem na jím předpokládaný výsledek řízení povinen nahradit jiný účastník"*. Z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu se dále podává, že *„o takové zneužití procesního práva, které občanský soudní řád zakazuje (srov. § 2 o. s. ř.), by šlo tehdy, jestliže by účastník udělil advokátu plnou moc k zastupování nikoliv z toho důvodu, aby mu v řízení před soudem poskytoval právní pomoc, nýbrž proto, aby v souvislosti s tímto zastoupením vznikly náklady, které mu bude s ohledem na jím předpokládaný výsledek řízení povinen nahradit jiný účastník. V tomto případě by sice účastník jednal v mezích svého práva nechat se v řízení zastoupit advokátem, ale prostřednictvím svého chování jinak právem dovoleného by sledoval poškození jiného účastníka; šlo by proto o výkon práva, kdy jednání a jeho výsledek se snad zcela shodují s výsledkem, který mělo právo na zřeteli, ale kdy jednání bylo učiněno nikoliv za účelem dosažení výsledků, k jejichž docílení byla jednajícímu účastníku propůjčena ochrana, nýbrž aby bylo dosaženo výsledků jiných, které jsou jinak považovány za nevítaný vedlejší následek tohoto jednání. Takový výkon práva, i když je se zákonem formálně v souladu, je ve skutečnosti výkonem práva jen zdánlivým, neboť účelem zde není vykonat právo, ale poškodit jiného, zatímco dosažení vlastního smyslu a účelu sledovaného právní normou zůstává pro jednajícího účastníka vedlejší a je z jeho hlediska bez významu"*.

10. Na prvním místě je třeba zdůraznit, že žaloba byla podána důvodně, když žalobkyni bylo ohledně jejího nároku ve věci samé vyhověno. Za dané situace nemá význam, že žalovaný svůj dluh do základu uznával a byl ochoten ho zaplatit, když žalovanou částku již nebyl schopen uhradit. Ať již žalovaný není ochoten žalovanou částku uhradit, nebo k zaplacení vůli má, ale není toho schopen v důsledku nedostatku finančních prostředků, výsledek zůstává tentýž – nárok žalobkyně není uspokojen.

11. Za dané situace takto soud I. stupě nárok žalobkyně posoudil a přiznal jí to, co jí náleží. O nákladech řízení se v takovém případě rozhoduje dle úspěchu ve věci podle § 142 odst. 1 o. s. ř., dle kterého má žalobkyně právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Odvolací soud chápe snahu žalovaného dohodnout se s žalobkyní, nic to však nemění na skutečnosti, že se této dohody nepodařilo dosáhnout, a to ani v rámci soudního řízení.

12. Soud I. stupně však žalobkyni náhradu nákladů nepřiznal, neboť spatřoval v jejím jednání umělé navyšování nákladů řízení. Odvolací soud se k tomuto závěru nepřiklonil, neboť pro něj nenašel ve smyslu výše uvedených rozhodnutí Ústavního a Nejvyššího soudu v obsahu spisu dostatečnou oporu. Žalobkyně vůči žalovanému vymáhala čtyři různé pohledávky, přičemž z odůvodnění rozhodnutí není zřejmé, že by tyto pohledávky byly skutkově stejné a vhodné k projednání v rámci jediného řízení. V dané věci se žalobkyně domáhala po žalovaném zaplacení nezaplacené jistiny z poskytnutého úvěru ve výši 200.000,- Kč, který žalovaný v dohodnutých splátkách nesplácel, ač byl o zaplacení opakovaně upomínán, úvěr byl proto zesplatněn, žalovaný byl vyzván předžalobní výzvou k zaplacení jistiny, kapitalizovaného úroku z prodlení, kapitalizovaného smluvního úroku, kapitalizovaného obchodního úroku a zákonného úroku z prodlení. Jedná se tak o zcela samostatný

skutek sestávající z dílčích nároků, který byl vylíčen skutkově i právně uceleně a nesouvisel s jinými pohledávkami žalobkyně vůči žalovanému. Rozhodla-li se žalobkyně předejít situaci, kdy by najednou složitě vymáhala větší množství skutkově nesouvisejících pohledávek vůči totožnému žalovanému a namísto toho se rozhodla žalovat vždy jednotlivé pohledávky v rámci jednotlivých řízení, nelze tomuto postupu nic vytýkat a pouze s ohledem na časovou souvislost a totožnost právního zástupce nelze toto jednání automaticky hodnotit jako zneužití práva na právní zastoupení, resp. jako umělé generování nákladů řízení, odůvodňující postup § 150 o. s. ř.

13. K námitce, že žalobkyně s žalovaným nekomunikovala, odvolací soud poukazuje na sdělení žalobkyně ze dne 3. 3. 2021 (na druhé straně listu č. 24), dle kterého žalovaného vyzvala k zaslání návrhu na schválení smíru na adresu v Titanium Business Complex v Brně, přičemž žalovaného instruovala, že je nutné uvést celou adresu jejího právního zástupce včetně označení advokátní kanceláře, neboť v komplexu sídlí více společností. Dle kopie obálky (na listu č. 127) však žalovaný název advokátní kanceláře neuvedl. Skutečnost, že se nepodařilo dosáhnout dohody, jde za těchto okolností k tíži žalovaného, když žalobkyně nemohla neúspěšné doručování nikterak ovlivnit. Současně nelze ve spisu najít oporu pro tvrzení žalovaného, že jednání žalobkyně je jakkoli v rozporu s dobrými mravy.

14. Za dané situace by se spíš nabízela otázka, zda žalobkyně nepodává tzv. formulářové žaloby ve smyslu § 14b AT, kdy by měla pro jednotlivé žalobní nároky předem připravený vzor, do kterého vypisuje jen konkrétní proměnné údaje. Pro postup podle § 14b AT by však současně musela být naplněna podmínka, že je žalována bagatelní částka nepřesahující 50.000 Kč. S ohledem na hodnotu sporu je tak postup dle §14b AT vyloučen a výše náhrady nákladů řízení proto byla vypočtena ve standardních sazbách.

15. Právní zástupce žalobkyně v rámci řízení učinil úkony převzetí a přípravy zastoupení, předžalobní výzvy k plnění ze dne 27. 4. 2020 (v přílohách spisu), podání návrhu na zahájení řízení dne 4. 9. 2020, vyjádření ve věci samé dne 3. 3. 2021 (na listu č. 24) a dne 18. 6. 2021 (na listu č. 57) a jednání před soudem nepřesahující 2 hodiny dne 23. 4. 2021 podle § 11 odst. 1 písm. a), d), a g) AT. Celkem se jedná o 6 úkonů právní služby po 4.940 Kč dle § 7 bod 5 a § 8 odst. 1 AT, celkem **29.640 Kč**, plus 6 souvisejících paušálních náhrad po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, celkem **1.800 Kč**. Za účast na jednání před soudem dne 24. 8. 21 náleží advokátu náhrada za promeškaný ve výši jedné poloviny mimosmluvní odměny (tj. **2.470** Kč) dle § 14 odst. 2 AT, neboť jednání bylo odročeno bez projednání věci z důvodu nepřítomnosti tlumočníka. Následných jednání před soudem dne 21. 9. 2021 a 5. 10. 2021 se právní zástupce žalobkyně nezúčastnil.
Výše uvedené částky byly zvýšeny o DPH ve výši 21 % s ohledem na skutečnost, že právní zástupce žalobkyně je plátce DPH, z částky 33.910 Kč se konkrétně jedná o částku **7.121,10 Kč**. Do náhrady nákladů byl též zahrnut žalobkyní uhrazený soudní poplatek v částce **3.804 Kč**. Celkem má žalobkyně nárok na **44.835,10 Kč**. Lhůta a místo k plnění náhrady nákladů řízení byly stanoveny dle § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř. s ohledem na situaci žalovaného a zřetelem ke skutečnosti, že žalovaný již hradí splátky určené soudem I. stupně a že žalobkyně s plněním ve splátkách již dříve souhlasila (viz podání na druhé straně listu č. 57). Žalovaný bude moci uhradit náhradu nákladů řízení v rámci měsíčních splátek po 2.000 Kč, čímž bude zachována funkce splátek uložených nenapadeným výrokem o věci samé.

16. Proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku II. postupem dle § 220 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř. změnil tak, jak se podává ve výroku I. tohoto usnesení.

17. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř., když úspěšné žalobkyni byla přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení v částce **3.351,70 Kč** sestávající se z odměny **2.470 Kč** za úkon odvolání nikoli do věci samé dle § 11 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 7 bod 5 AT, náhrady paušálních výdajů **300 Kč** dle § 13 odst. 4 AT a 21 % DPH v částce **581.70 Kč**. Lhůtu k placení náhrady nákladů odvolacího řízení určil odvolací soud v souladu s § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř. s ohledem na výše popsanou situaci žalovaného a nízkou částku

Shodu s prvopisem potvrzuje N. W.

nákladů řízení jako měsíční. Jedná se o dostatečnou lhůtu pro to, aby žalovaný uvedený obnos obstaral a nebyly přitom ohroženy již stanovené splátky.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 14. března 2022

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu